

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 141/18
Luxembourg, 2. oktober 2018

Sodba v zadevi C-207/16
Ministerio Fiscal

Kazniva dejanja, ki niso posebej huda, lahko upravičijo dostop do osebnih podatkov, ki jih hranijo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, če ta dostop ne pomeni hude kršitve zasebnega življenja

V okviru preiskave ropa, v katerem sta bila ukradena denarnica in mobilni telefon, je španska kriminalistična policija od pristojnega preiskovalnega sodišča zahtevala, naj ji odobri dostop do identifikacijskih podatkov uporabnikov telefonskih števil, ki so bile v obdobju dvanajstih dni od dneva ropa aktivirane z ukradenim telefonom. Preiskovalno sodišče je to zahtevo zavrnilo, med drugim zato, ker naj pri dejanjih, zaradi katerih se vodi kazenska preiskava, ne bi bili podani znaki „hudega“ kaznivega dejanja – ki je po španskem pravu kaznivo dejanje, za katerega je zagrožena zaporna kazen, daljša od petih let –, dostop do identifikacijskih podatkov pa je mogoč le za taka kazniva dejanja. Ministerio Fiscal (špansko državno tožilstvo) je zoper ta sklep vložilo pritožbo pri Audiencia Provincial de Tarragona (sodišče pokrajine Tarragona, Španija).

Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah¹ določa, da lahko države članice omejijo pravice državljanov, kadar takšna omejitev pomeni potreben, primeren in ustrezen ukrep znotraj demokratične družbe za zaščito državne varnosti, obrambe, javne varnosti in preprečevanje, preiskovanje, odkrivanje ter pregon kriminalnih dejanj ali nedovoljene uporabe elektronskega komunikacijskega sistema.

Audiencia Provincial de Tarragona navaja, da je španski zakonodajalec po sklepu preiskovalnega sodišča uvedel dve alternativni merili za določitev praga teže kaznivega dejanja, glede na katero se odobri shranjevanje in posredovanje podatkov. Prvo je materialno merilo, ki je vezano na posebna in resna kazniva dejanja, ki so posebej škodljiva za posamične in kolektivne pravne interese. Drugo je formalno normativno merilo, ki določa prag treh let zapora, ki zajema veliko večino kaznivih dejanj. Špansko sodišče poleg tega šteje, da interes države za sankcioniranje kaznivih ravnanj ne more upravičiti nesorazmernega posega v temeljne pravice, ki so zagotovljene z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). Audiencia Provincial de Tarragona zato Sodišče sprašuje o določitvi praga teže kaznivih dejanj, nad katerim je lahko poseg v temeljne pravice, kot je dostop pristojnih nacionalnih organov do osebnih podatkov, ki jih hranijo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, upravičen.

Sodišče v sodbi z današnjega dne opozarja, da dostop javnih organov do osebnih podatkov, ki jih hranijo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, v okviru kazenske preiskave spada na področje uporabe Direktive. Poleg tega dostop do identifikacijskih podatkov imetnikov kartic SIM, aktiviranih z ukradenim mobilnim telefonom, kot so priimek, ime in po potrebi naslov teh imetnikov, pomeni poseg v njihove temeljne pravice, zagotovljene z Listino. Vendar razsoja, da ta poseg ni tako hud, da bi moral biti ta dostop na področju preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja in pregona kaznivih dejanj omejen na boj proti hudemu kriminalu.

¹ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 514), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/136/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 (UL 2009, L 337, str. 11)

Sodišče opozarja, da pomeni dostop javnih organov do osebnih podatkov, ki jih hranijo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, poseg v temeljno pravico do spoštovanja zasebnega življenja in v temeljno pravico do varstva osebnih podatkov, ki sta zagotovljeni z Listino, tudi če ni okoliščin, ki bi omogočale opredelitev tega posega kot „hudega“, in ne da bi bilo pomembno, ali so zadevne informacije o zasebnem življenju občutljive niti ali so bile zadevne osebe zaradi navedenega posega morda oškodovane. Vendar pa so v Direktivi naštetih cilji, ki lahko upravičijo nacionalno ureditev, ki ureja dostop javnih organov do teh podatkov in tako odstopa od načela zaupnosti elektronskih komunikacij. To naštevanje je izčrpno, zato mora ta dostop dejansko in strogo ustrezati kateremu od teh ciljev. Sodišče v zvezi s tem ugotavlja, da **Direktiva cilja preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja in pregona kaznivih dejanj ne omejuje na boj proti hudim kaznivim dejanjem, ampak se nanaša na „kazniva dejanja“ na splošno.**

Sodišče je v sodbi Tele2 Sverige ² presodilo, da lahko dostop javnih organov do osebnih podatkov, ki jih hranijo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, upraviči le boj proti hudemu kriminalu, ker je na podlagi vseh teh podatkov mogoče izpeljati natančne ugotovitve o zasebnem življenju oseb, za podatke katerih gre. Vendar je bila ta razlaga utemeljena s tem, da mora biti cilj, ki se uresničuje z ureditvijo, ki ta dostop ureja, povezan s težo posega v zadevne temeljne pravice, ki ga povzroči ta ukrep. V skladu z načelom sorazmernosti lahko namreč na tem področju hud poseg upraviči le cilj boja proti kriminalu, ki mora biti prav tako opredeljen kot „hud“. **Nasprotno, kadar poseg ni hud, se navedeni dostop lahko upraviči s ciljem preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja in pregona „kaznivih dejanj“ na splošno.**

Sodišče ugotavlja, da **dostopa le do podatkov, na katere se nanaša zadevna zahteva, ni mogoče opredeliti kot „hudega“ posega v temeljne pravice oseb, za podatke katerih gre, ker ne omogočajo izpeljave natančnih ugotovitev o njihovem zasebnem življenju.** Sodišče na podlagi tega sklepa, da **se poseg, ki ga pomeni dostop do takih podatkov, lahko upraviči s ciljem preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja in pregona „kaznivih dejanj“ na splošno, ne da bi bilo treba ta kazniva dejanja opredeliti kot „huda“.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

² Sodba z dne 21. decembra 2016, Tele2 Sverige ter Watson in drugi (C-203/15 in C-698/15, glej SM [št. 145/16](#)).